

KLJUČNE PROMENE - ISO 9001:2015 na osnovu amandmana ISO 2024

Kontekst organizacije

- **Identifikacija ekoloških faktora** -> Organizacija mora identifikovati klimatske rizike i prilike koji mogu uticati na njene poslovne procese i ciljeve
- **Uključivanje klimatskih rizika i prilika u analizu rizika i prilika** -> Organizacija mora uključiti klimatske rizike i prilike u svoje analize rizika i prilika kako bi osigurala da su svi potencijalni rizici i prilike adekvatno razmotreni

Auditori će proveravati **da li je organizacija uključila klimatske rizike i prilike u svoj kontekst organizacije**

- Detaljne analize i procene klimatskih rizika i prilika. Organizacija treba da pokaže da su rizici i prilike identifikovani, ocenjeni i integrisani u kontekst organizacije.
- Zapis sa sastanaka na kojima su diskutovani klimatski rizici i prilike
- Planovi koji pokazuju kako su identifikovani rizici i prilike integrisani u strateško planiranje organizacije

Planiranje i operacije

- **Akcioni planovi za klimatske rizike i prilike** -> Organizacija mora razviti akcione planove za upravljanje klimatskim rizicima i prilikama
- **Implementacija mera za smanjenje emisija** -> Organizacija mora implementirati konkretne mere za smanjenje emisije GHG

Auditori će proveravati **da li organizacija ima razvijene akcione planove za upravljanje klimatskim rizicima i prilikama.**

Planovi treba da uključuju konkretne korake za smanjenje emisije GHG i prilagođavanje klimatskim promenama.

- Detaljni akcioni planovi sa jasno definisanim ciljevima, odgovornostima, vremenskim rokovima, i resursima potrebnim za implementaciju
- Zapisi koji pokazuju napredak u implementaciji akcionih planova, uključujući redovne izveštaje o postignutim ciljevima i KPI-jeve za praćenje uspešnosti

Stalno poboljšanje

- **Smanjenje ugljeničnog otiska organizacije** -> Organizacija mora demonstrirati stalno poboljšanje u smanjenju svog ugljeničnog otiska
- **Održive prakse** -> Organizacija mora usvojiti i implementirati održive prakse koje će pomoći u smanjenju njenog uticaja na klimu

Auditori će proveravati **da li se vrši stalno upravljanje smanjenjem ugljeničnog otiska organizacije, kao i da li se primenjuju održive prakse tokom procesa upravljanja**

- Redovni izveštaji koji prikazuju performanse sistema menadžmenta, uključujući podatke o klimatskim rizicima i prilikama.
- Zapis o praćenju i merenju performansi, uključujući metode, frekvenciju, i rezultate.

Preporuke za implementaciju izmena

Izrada akcionog plana - mora se izraditi detaljan akcioni plan

- **Formiranje tima za implementaciju** -> Formirati tim zadužen za implementaciju promena, uključujući predstavnike različitih sektora unutar organizacije
- **Identifikacija ključnih oblasti za poboljšanje** -> Identifikovati ključne oblasti u kojima je potrebno unapređenje kako bi se ispunili novi zahtevi

Implementacija konkretnih mera - moraju se implementirati konkretne mere

- **Optimizacija energetske resursa** -> Uspostaviti sisteme za praćenje i merenje emisije GHG i energetske potrošnje
- **Praćenje i merenje performansi** -> Uspostaviti sisteme za praćenje i merenje emisije GHG i energetske potrošnje

Stalno praćenje i poboljšanje - mora se uspostaviti stalni proces praćenja

- **Praćenje postignutih ciljeva** -> Redovno pratiti napredak u postizanju postavljenih ciljeva za smanjenje emisija GHG i energetske efikasnosti
- **Uvođenje poboljšanja na osnovu povratnih informacija** -> Koristiti povratne informacije i podatke iz sistema za praćenje kako bi se identifikovale oblasti za dalja poboljšanja

KLJUČNE PROMENE - ISO 14001:2015 na osnovu amandmana ISO 2024

Procena uticaja na životnu sredinu

- **Uključenost klimatskih aspekata** -> Organizacija mora proceniti kako njeni procesi, proizvodi i usluge utiču na klimu i kako klimatske promene mogu uticati na njenu sposobnost da ispunjava ekološke ciljeve
- **Procena rizika i prilika** -> Organizacija mora identifikovati klimatske rizike i prilike kao deo procene uticaja na životnu sredinu

Auditori će proveravati **da li je organizacija uključila klimatske aspekte u svoju procenu uticaja na životnu sredinu.**

- Detaljne procene uticaja na životnu sredinu koje uključuju klimatske aspekte
- Dokumentacija metodologija korišćenih za procenu klimatskih uticaja
- Rezultati procena uticaja, uključujući identifikovane klimatske rizike i prilike

Ciljevi i planovi

- **Postavljanje klimatskih ciljeva** -> Organizacija mora postaviti ciljeve za smanjenje emisije GHG i razviti planove za postizanje tih ciljeva
- **Implementacija strategije smanjenja emisije GHG** -> Organizacija mora razviti i implementirati strategije za postizanje svojih klimatskih ciljeva

Auditori će proveravati **da li organizacija ima postavljene ciljeve za smanjenje emisije GHG i planove za postizanje tih ciljeva.** Planovi treba da uključuju konkretne akcije kao što su prelazak na obnovljive izvore energije i implementacija energetske efikasne tehnologije

- Dokumentacija koja prikazuje postavljene ciljeve za smanjenje emisije GHG. Ciljevi treba da budu specifični, merljivi, dostižni, relevantni i vremenski određeni (SMART)
- Detaljne strategije i planovi za postizanje klimatskih ciljeva
- Redovni izveštaji i dokazi u napretku u postizanju klimatskih ciljeva, uključujući revizije i prilagođavanja planova na osnovu postignutih rezultata

Izveštavanje i komunikacija

- **Transparentno izveštavanje** -> Organizacija mora razviti i implementirati strategije za postizanje svojih klimatskih ciljeva
- **Komunikacija sa zainteresovanim stranama** -> Organizacija mora komunicirati svoje napore u borbi protiv klimatskih promena sa svim relevantnim zainteresovanim stranama, uključujući investitore, kupce, zaposlene i širu javnost

Auditori će proveravati **da li je komunikacija i izveštavanje transparentno i sveobuhvatno.**

- Jasnoću izveštavanja unutar organizacije
- Jasnoću i otvorenost izveštavanja u vezi sa eksternim zainteresovanim stranama

Preporuke za implementaciju izmena

Izrada akcionog plana - mora se izraditi detaljan akcioni plan za implementaciju novih zahteva

- **Formiranje tima za implementaciju** -> Formirati tim zadužen za implementaciju promena, uključujući predstavnike različitih sektora unutar organizacije
- **Identifikacija ključnih oblasti za poboljšanje** -> Identifikovati ključne oblasti u kojima je potrebno unapređenje kako bi se ispunili novi zahtevi

Implementacija konkretnih mera - moraju se implementirati konkretne mere

- **Optimizacija energetske resursa** -> Implementirati mere za poboljšanje energetske efikasnosti, kao što su korišćenje energetske efikasne opreme i prelazak na obnovljive izvore energije
- **Praćenje i merenje performansi** -> Uspostaviti sisteme za praćenje i merenje emisije GHG i energetske potrošnje

Stalno praćenje i poboljšanje - mora se uspostaviti stalni proces praćenja

- **Praćenje postignutih ciljeva** -> Redovno pratiti napredak u postizanju postavljenih ciljeva za smanjenje emisije GHG i energetske efikasnosti
- **Uvođenje poboljšanja na osnovu povratnih informacija** -> Koristiti povratne informacije i podatke iz sistema za praćenje kako bi se identifikovale oblasti za dalja poboljšanja

KLJUČNE PROMENE - ISO 14001:2015 na osnovu amandmana ISO 2024

Rizici po zdravlje i bezbednost

- Procena klimatskih rizika i prilika

-> Organizacija mora identifikovati kako klimatske promene, kao što su ne primer ekstremni vremenski uslovi, mogu uticati na zdravlje i bezbednost zaposlenih

- Upravljanje rizicima i prilikama

-> Organizacija mora razviti strategije i planove za upravljanje identifikovanim klimatskim rizicima i prilikama

Auditori će proveravati **da li je organizacija uključila klimatske rizike i prilike u svoju procenu rizika po zdravlje i bezbednost na radu**. To uključuje procene rizika od toplotnog stresa, poplava, ili drugih ekstremnih vremenskih uslova.

- Detaljne procene klimatskih rizika koje uključuju identifikovane rizike, procene njihovog uticaja, i metodologije korišćene za procenu

- Planovi koji pokazuju kako će se smanjiti identifikovani rizici po zdravlje i bezbednost

Prilagođavanje i otpornost

- Razvijanje strategija prilagođavanja

-> Organizacija mora razviti strategije za prilagođavanje klimatskim promenama kako bi zaštitila svoje zaposlene i poslovne operacije

- Implementacija mera zaštite

-> Organizacija mora implementirati konkretne mere zaštite kako bi smanjila uticaj klimatskih rizika i prilika na zdravlje i bezbednost zaposlenih

Auditori će proveravati **da li organizacija ima implementirane mere zaštite kako bi smanjila uticaj klimatskih rizika na zdravlje i bezbednost zaposlenih**. To uključuje prilagođavanje radnih rasporeda, instalaciju hladnih zona, i obezbeđivanje zaštitne opreme.

- Detaljni planovi implementacije mera zaštite, uključujući odgovornosti, resurse, i vremenske rokove

- Dokumentacija o sprovedenim obukama zaposlenih za pravilno korišćenje zaštitne opreme i prepoznavanje klimatskih rizika

- Zapisi koji prikazuju rezultate implementiranih mera zaštite, uključujući povratne informacije zaposlenih i evaluacije uspešnosti mera

Preporuke za implementaciju izmena

Izrada akcionog plana - mora se izraditi detaljan akcioni plan za implementaciju novih zahteva

- Formiranje tima za implementaciju

-> Formirati tim zadužen za implementaciju promena, uključujući predstavnike različitih sektora unutar organizacije

- Identifikacija ključnih oblasti za poboljšanje

-> Identifikovati ključne oblasti u kojima je potrebno unapređenje kako bi se ispunili novi zahtevi

Implementacija konkretnih mera - moraju se implementirati konkretne mere

- Prilagođavanje radnih uslova

-> Implementirati mere za prilagođavanje radnih uslova kako bi se smanjio uticaj klimatskih rizika i iskoristile prilike

- Organizovati obuke za zaposlene

-> Organizovati obuke za zaposlene kako bi se povećala svest o klimatskim rizicima i prilikama i merama zaštite

Stalno praćenje i poboljšanje - mora se uspostaviti stalni proces praćenja

- Praćenje postignutih ciljeva

-> Redovno pratiti napredak u postizanju postavljenih ciljeva za smanjenje emisija GHG i energetske efikasnosti

- Uvođenje poboljšanja na osnovu povratnih informacija

-> Koristiti povratne informacije i podatke iz sistema za praćenje kako bi se identifikovale oblasti za dalja poboljšanja

KLJUČNE PROMENE - ISO 14001:2015 na osnovu amandmana ISO 2024

Energetska efikasnost

- Postavljanje ciljeva energetske efikasnosti -> Organizacija mora postaviti ciljeve za povećanje energetske efikasnosti i smanjenje emisije GHG
- Implementacija mera za poboljšanje efikasnosti -> Organizacija mora implementirati konkretne mere za poboljšanje energetske efikasnosti, kao što su korišćenje energetski efikasnih uređaja i prelazak na obnovljive izvore energije

Auditori će proveravati **da li organizacija ima postavljene ciljeve za povećanje energetske efikasnosti i smanjenje emisije GHG.** To uključuje planove za optimizaciju proizvodnih procesa i prelazak na energetske efikasne tehnologije

- Dokumentacija koja prikazuje postavljene ciljeve za povećanje energetske efikasnosti
- Detaljne strategije i planovi za postizanje ciljeva energetske efikasnosti.
- Redovni izveštaji i dokazi o napretku u postizanju ciljeva energetske efikasnosti, uključujući revizije i prilagođavanja planova na osnovu postignutih rezultata

Praćenje i merenje

- Uspostavljanje sistema za praćenje energije -> Organizacija mora uspostaviti sisteme za praćenje i merenje energetske potrošnje i emisije GHG
- Analiza podataka -> Organizacija mora redovno analizirati prikupljene podatke kako bi identifikovala prilike za poboljšanje energetske efikasnosti i smanjenje emisija

Auditori će proveravati **da li organizacija ima uspostavljene sisteme za praćenje i merenje energetske potrošnje i emisije GHG.** To uključuje analize podataka o energetske potrošnji i emisijama.

- Dokumentacija o sistemima za praćenje energetske potrošnje i emisija, uključujući tehničke specifikacije sistema i metodologije merenja
- Rezultati analiza podataka o energetske potrošnji i emisijama, uključujući identifikovane obrasce i trendove
- Redovni izveštaji o performansama sistema za praćenje, uključujući evaluacije uspešnosti i preporuke za poboljšanje

Optimizacija resursa

- Razvijanje strategija za optimizaciju -> Organizacija mora razviti strategiju za optimizaciju korišćenja energetskih resursa kako bi smanjila klimatski uticaj
- Primena energetski efikasnih tehnologija -> Organizacija mora implementirati energetski efikasne tehnologije kako bi smanjila svoj klimatski otisak

Auditori će proveravati **da li je koptimizacija resursa sveobuhvatna i pravilno primenjena**

- Relevantni resursi obuhvaćeni optimizacijom
- Optimizacija izvršena na takav način da omogućava smanjenje emisije GHG i povećava energetske efikasnost

Preporuke za implementaciju izmena

Izrada akcionog plana - mora se izraditi detaljan akcioni plan za implementaciju novih zahteva

- Formiranje tima za implementaciju -> Formirati tim zadužen za implementaciju promena, uključujući predstavnike različitih sektora unutar organizacije
- Identifikacija ključnih oblasti za poboljšanje -> Identifikovati ključne oblasti u kojima je potrebno unapređenje kako bi se ispunili novi zahtevi

Implementacija konkretnih mera - moraju se implementirati konkretne mere

- Optimizacija energetskih resursa -> Implementirati mere za poboljšanje energetske efikasnosti, kao što su korišćenje energetski efikasnih uređaja i prelazak na obnovljive izvore energije
- Praćenje i merenje performansi -> Uspostaviti sisteme za praćenje i merenje emisije GHG i energetske potrošnje

Stalno praćenje i poboljšanje - mora se uspostaviti stalni proces praćenja

- Praćenje postignutih ciljeva -> Redovno pratiti napredak u postizanju postavljenih ciljeva za smanjenje emisija GHG i energetske efikasnosti
- Uvođenje poboljšanja na osnovu povratnih informacija -> Koristiti povratne informacije i podatke iz sistema za praćenje kako bi se identifikovale oblasti za dalja poboljšanja